

بار دیگر مهرورزی آغازی دیگر به خود می‌بیند. کودکانی که برای اولین بار وارد محیط‌های آموزشی و فرهنگی می‌شوند، دنیای تازه و تجربیاتی گران قدر و به یادماندنی را به شکل نوینی تجربه می‌کنند. کودکانی که از مرحله‌ی پیش از دبستان گذر می‌کنند، با کوله‌باری ارزشمند و پایه‌ای، به دبستان راه می‌یابند. پدران و مادران نیز آغازی به نوعی دیگر، چشم‌اندازی جدیدتر و نگاه تازه‌تری به دور دست را با کودکان دل‌بند خود می‌آزمایند. جامعه، جاده‌ها، آدم‌ها و مکان‌ها، **جای پاهای کودکانه** را هر روزه احساس می‌کنند. اثر پاهای و گام‌های نخست، پایداری و دوام بیشتری دارند. دیده بگشا که وقت مهریانی و دیدن عشق و امید و زیبایی است.

در این فصل تحرک و یادگیری، همراه با قدردانی از همه‌ی شما خوبان، به لحاظ همراهی و واکنش‌های دوستی و تشویق‌کننده، به طرح پاره‌ای از مسائلی که گذشت و می‌گذرد، نظری می‌افکنیم:

● چهار شماره‌ی سال گذشته را که در حقیقت تجلی و تبلور دست‌نوشته‌ها و فکر نوشته‌های همکاران عزیز بود، به شکرانه‌ی پروردگار تقدیم شما مخاطبان گرامی کردیم. برآنیم که از این شماره، ضمن ادامه‌ی کارها، طرح مسائل جدید و توجه بیشتر به پیشنهادات، شماره‌ی مسلسل فصل‌نامه را نیز بر روی جلد آن حک کنیم تا مهرماه اولین شماره در سال تحصیلی جدید و هشتمین شماره در توالی کارهای گذشته باشد و شاهد ثبت تلاش‌های پیوسته‌ی همکاران در طول دو سال گذشته باشیم.

● آموزش و پرورش پیش از دبستانی دفتر جدید و مدیرکل جدید خود را تجربه می‌کند. جناب آقای **خاکی**، مدیرکل محترم پیش دبستانی را در جلسه و نشست صمیمی ملاقات کردم و ضمن تبریک و ابراز خوشحالی از ورود ایشان به این دفتر، دیدگاه‌ها و ایده‌های نو ایشان را بسیار مثبت و سازنده دریافتیم. امیدوارم که طلیعه‌ی تربیت و شکل نوینی از کار و تصمیمات را در این سطح با حضور ایشان شاهد باشیم.

● در طول سالی که گذشت، سؤالات بسیاری از شما خوانندگان درباره‌ی چگونگی آموزش قرآن در مراکز پیش از دبستان و روش‌ها و گونه‌گونی‌ها در شروع یادگیری و آموزش آیات زیبای کتاب آسمانی و قرآن مجید به کودکان مطرح شد. نگرانی از سامان‌دهی ناصحیح، روش‌های دفع‌کننده و ابهامات بسیار خانواده‌ها، در این سؤالات موج می‌زد. مشاهده‌ی کتاب‌ها و راهنماهای متفاوت و مجریان و مربیان عجول و بعضاً بی‌حوصله، فقدان هم‌خوانی در روش‌ها و چگونگی ارتباط کودکان برای اولین بار با کتاب مقدس و نیز تشتت در روش‌های خواندن و نوشتن فارسی و عربی، ما را بر آن داشت که پس از مشورت در هیئت تحریریه، به برپایی میزگردی برای ایجاد شفافیت بیشتر در این زمینه با دعوت از کارشناسان و نیز میهمانانی که خود مدرس این آموزش‌ها و یا نویسنده‌ی کتاب در این ارتباط هستند، مبادرت ورزیم. براین اساس، میزگردی هدفمند با جمع‌بندی منظم و پاسخ‌گو برگزار شد که گزارش آن در این شماره از نظر شما خواهد گذشت. امید است این مباحث محدود، تاحدی از سؤالات و نگرانی‌ها بکاهد.

خجسته بادمهرزیبایی‌ها

دیدگان ما روشن، آغازی دیگر، چشم‌اندازی گسترده‌تر

دکتر فرخنده مفیدی

● اخیراً بسیار مشاهده می‌شود که مربیان و والدین، دانش و حافظه را تنها و بهترین راه کسب مهارت‌های حل مسئله تلقی می‌کنند و با تشویق کودکان به حفظ کردن طوطی‌وار، زمینه‌ای فراهم می‌آورند تا کودکان در این سال‌های حساس، از دیگر راه‌های تفکر و اندیشیدن دور بمانند. براساس نظریه‌ی **پیاز**، کودکان برای رشد شناختی به مسائل چالش‌برانگیز نیاز دارند. انتخاب و نحوه‌ی ارائه‌ی مسائل برای دست‌یافتن به مهارت حل مسئله از اهمیت زیادی برخوردار است. زیرا فرصتی برای برقرار کردن تعادل بین تجربیات قبلی و یافته‌های جدید فراهم می‌کند.

مربی پیش‌دبستانی منبع اصلی در زمینه‌ی بهبود مهارت حل مسئله برای کودکان است. زیرا او وقت زیادی را با کودکان و در تعامل با آنان سپری می‌کند. این مربیان مسئولیت فراهم کردن تجربه‌ها و مواد آموزشی لازم را در محیط‌های فرهنگی و آموزشی پیش از دبستان و مهدهای کودک و راهنمایی کودکان را برای یادگیری برعهده

دارند. با این پیش‌فرض که مهارت حل مسئله مهارتی است که از آغاز زندگی تا پایان عمر لازم است، باید توجه خاصی به این مهارت در دوره‌ی پیش‌دبستانی مبذول داشت. بنابراین لازم است که مربیان پیش‌دبستانی دانش و آگاهی خود را در مورد مهارت حل مسئله افزایش دهند و برنامه‌های آموزشی خود را در جهت ویژگی‌ها و نیازهای دانش‌آموزان و نیز حمایت از والدین در زمینه‌ی مهارت حل مسئله دنبال کنند. راه‌های اندیشیدن و تفکر و فلسفه برای کودکان را از طریق قصه‌های خلاق و داستان‌های سؤال‌برانگیز با کودکان در میان بگذارند.

به هر حال یادمان نرود که کودک را باید از نو شناخت و او را در بستر زمان خویش نگریست.

● ما امروز کودک را به همراه تلویزیون و با تجربه‌های تصویری زیاد و متنوع داریم.

● کودک را به همراه رایانه با بازی‌های پرهیجان، پیچیده، پرخشونت و البته جذاب داریم.

● کودک را به همراه اینترنت با ارتباط‌های گسترده و اطلاعات فراوان و متنوع و جور و ناجور داریم.

● کودک را به همراه ماهواره و با جاذبه‌های زندگی مرفه، آزاد و لوکس داریم.

● کودکان را در فقر و غنا، در خیابان و در شرایط گوناگون دیگر داریم.

در این سال نو تحصیلی، یک‌بار دیگر در همه‌ی عوامل تأثیرگذار فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و غیره بر روح و روان و جسم و اندیشه‌ی کودکان، بازنگری کنیم و شرایطی آرام و محیطی مناسب جست‌وجو و صد البته شاد را برای کودکان تدارک ببینیم.

در پایان، باتشکر دوباره از همه‌ی خوانندگان و به‌ویژه دانشجویان، کارشناسان و مربیان گرامی سال تحصیلی جدید را سالی نوید بخش برای سازندگی بیشتر، خلاقیت فراوان‌تر و کارایی افزون برای همگان آرزو دارم.